

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.22.561/2017/4.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Szilágyi Attila ügyvéd

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Varga Attila ügyvéd

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Kaposvári Törvényszék
1.Pf.20.541/2017/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Marcali Járásbíróság 3.P.20.309/2015/39/III.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati költséget.
- A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 2.000.000 (kétfélmillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperes 1995. szeptember 1. napjától egyéni ügyvédként tevékenykedik, és e naptól kezdve felelősségbiztosítási szerződése a II. rendű alperessel jelenleg is fennáll.
- [2] A felperes és a perben nem álló (a továbbiakban: a felperes volt élettársa) 1990 szeptemberétől élettársi kapcsolatban álltak. A felperes beköltözött a helyrajzi számon nyilvántartott, természetben szám alatt lévő lakóházas ingatlanba (a továbbiakban: a perrel érintett ingatlan), amelynek 1991. szeptember 12. napjától B.Jné, a felperes volt élettársának az édesanyja volt a tulajdonosa. Az ingatlant terhelte a felperes volt élettársa javára a lakáshasználati jog.
- [3] A felperes volt élettársa beltárgya, míg az ő édesanyja kültárgya volt a Bt.-nek, amellyel szemben 1996-ban felszámolási eljárás indult. A felszámoló jogi képviselőjét az I. rendű alperes látta el.
- [4] A tárgyalás eredményeként a felperes mint vevő és a felperes volt élettársának édesanyja mint eladó

között 1996. július 20. napján adásvételi szerződés jött létre. A szerződés értelmében a felperes 4.000.000 forint vételár ellenében megvásárolta a perrel érintett ingatlant. A szerződő felek az okirat elkészítésével, ellenjegyzésével és a képviselőjükkel az I. rendű alperest bízták meg. A szerződés alapján az I. rendű alperes jelenlétében vételárfizetés nem történt. Az adásvételi szerződés alapján a felperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

- [5] A felperes élettársi kapcsolata 2005 decemberében megszűnt, a felperes gyermekeivel a perrel érintett ingatlanból elköltözött. A felperes volt élettársa a Városi Bíróság előtt P.20.014/2010. számon élettársi közös vagyon megosztása iránt pert kezdeményezett. E perben elrendelt megkeresés alapján a Városi Bíróság 2010. május 14. napján tanúként hallgatta ki az I. rendű alperest, aki előadta, hogy a Bt. felszámolásakor került kapcsolatba a szerződő felekkel. Mivel voltak ki nem elégített hitelezői igények, felvetődött, hogy nem lenne jó, ha B.Jné nevén ingatlan lenne, ezért került az át a felperes nevére. Az I. rendű alperes elmondta még, hogy vételárfizetésre nem emlékszik, mert ilyen nem történt tekintettel arra, hogy az adásvételi szerződés célja az volt, hogy B. Jné nevére az ingatlan lekerüljön.
- [6] Ezt követően 2012. szeptember 13. napján a felperes volt élettársa szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt pert kezdeményezett a felperes ellen. A Járásbíróság 2013. szeptember 11. napján meghozott I.P.20.901/2012/13. számú ítéletében megállapította, hogy a 1996. július 20. napján B.Jné eladó és a felperes mint vevő között létrejött adásvételi szerződés semmis. Elrendelte az eredeti állapot helyreállítását, megkeresni rendelte az illetékes földhivatalt a felperes tulajdonjogának törlése, B.Jné tulajdonjogát visszajegyzése végett. Az ítélet indokolása szerint az adásvételi szerződés színlelt volt, azonban nem volt megállapítható, hogy az más szerződést leplezett volna. Ilyet a felperes nem bizonyított, ahogy a vételár kifizetését sem. Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett, azonban az elkésett, ezért a Járásbíróság elutasította, és az elsőfokú ítélet 2013. november 12. napján jogerőre emelkedett. A jogerős ítélet alapján a felperes tulajdonjogát az ingatlanról törölték.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes módosított keresetében az I. rendű alperest 20.000.000 forint, ennek 2013. november 28. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 301. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. A II. rendű alperessel szemben annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes károkozó magatartása a II. rendű alperessel fennálló biztosítási jogviszonya alapján biztosítási esemény, ezért helytállásra köteles. Állította, hogy az I. rendű alperes az 1996. július 20. napján létrejött ingatlan adásvételi szerződés szerkesztése, ellenjegyzése, e szerződéssel összefüggésben a felek képviselője során jogellenesen járt el. Ezt az adásvételi szerződés tárgyában indult perben tett tanúvallomása és az okirat tartalma közötti ellentmondás igazolja, amit alátámaszt, hogy korábban a felszámoló ügyvédjeként járt el egy olyan cég ügyében, aminek az eladó fia volt a belfogadója. A szerződés szerint a vételár kifizetése megtörtént, az I. rendű alperes tanúvallomása szerint azonban nem. E perben a bíróság a szerződés semmisségét mondta ki, vagyis az I. rendű alperes joghatás kiváltására alkalmatlan szerződést szerkesztett. Az ügyvéd által szerkesztett okiratnak meg kell felelnie a felek akaratának és a jogszabályoknak. A jogerős ítélet szerint ezeknek a követelményeknek a perbeli szerződés nem felelt meg. Az I. rendű alperes nem hívta fel a felperes figyelmét, hogy a szerződés megkötése törvénysértő még akkor is, ha a földhivatal bejegyzi. Nem tájékoztatta arról, hogy amennyiben a pénzátadás ténye nem védhető, úgy a színlelt szerződés szabályainak alkalmazásával a bíróság az eredeti szerződés helyébe lépő szerződés érvényességét vizsgálja. Tehát pénzátadás hiányában az ajándékozás feltételei is érvényesülhettek volna, feltéve, ha nem minősül fedezetelvonásnak. Az I. rendű alperes a személyét érintő összeférhetetlenségre sem figyelmeztetett. A felperes előadta, vagyonszökkenését bizonyítja az ingatlan tulajdonjogának nevére való törlése, miáltal elvesztette a házassági ingatlant mint

vagyontárgyat. Az okozati összefüggés egyértelmű, mert az I. rendű alperes szerkesztett olyan adásvételi szerződést, ami alkalmatlan volt a tulajdonosváltozásra. Mindezen jogsértések a felperes mint laikus előtt rejtve maradtak. A kár mértékét ingatlanszakértői vélemény igazolja. Az I. rendű alperes magatartása kapcsán hivatkozott a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 290. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti csődbüntettre, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 3. § (3) bekezdésére, 5. § (1) bekezdés a), d) pontjára, 10. §-ára, 27. § (1) bekezdés a), b), 37. § a) pontjára, az ügyvédségről szóló 1983. évi 4. számú törvényerejű rendelet 1. § (3), (4) bekezdésére, 9. § (4) bekezdésére, a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban Cstv.) 48. § (3) bekezdésére, az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló módosított 8/1999. (III. 22.) MÜK szabályzat 3. preambulum pontjára, 7/1. pontjára, a régi Ptk. 207. § (6) bekezdésére, 310., 355. §-ára, 474. § (1), (2) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 196. § (1) bekezdés e) pontjára. A II. rendű alperessel szembeni keresetét a közte és az I. rendű alperes között fennálló felelősségbiztosítási szerződésre alapította, mert az I. rendű alperes magatartása biztosítási eseménynek megfelelő károkozó magatartás volt. Ennek megállapítását a régi Pp. 123. §-a alapján kérte, mert a biztosító közvetlen marasztalása a régi Ptk. 559. § (2) bekezdése szerint nem kérhető.

[8] Az ellenkérelem alapján arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes elismerte a károkozó magatartást, a színlelt szerződés szerkesztését. Ezzel szemben állította, hogy ő adásvételi szerződést kötött és a vételárat megfizette, ezért a szerződés színleltségét nem ismerhette fel. Az I. rendű alperes tanúvallomásával annulálta a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt nyilatkozatot.

[9] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[10] Az I. rendű alperes előadta, hogy sem a tanúvallomása, sem az adásvételi szerződés nem volt „hamis”. Az adásvételi szerződés színlelt volt, ajándékozási szerződést leplezett. Bt. tagjainak az volt a szándéka, hogy az ingatlan ne maradjon B.Jné tulajdonában, mert akkor a bt. ki nem elégített tartozásai miatt azt a család (aminek akkor a felperes is tagja volt) elveszítheti. A felperes élettársa tulajdonába sem kerülhetett, mert neki is voltak tartozásai, vagy más okból nem akart tulajdonos lenni. Ezért született az a döntés, hogy a tulajdonos a felperes részére ruházza át az ingatlant. A szerződő feleket tájékoztatta arról, hogy ajándékozási szerződés esetén a hitelezők annak fedezetelvonó jellege miatt pert indíthatnak. Ezt követően bízták meg adásvételi szerződés elkészítésével, ami egy ajándékozási szerződést leplezett. Az elkészített szerződést a felek aláírták, hiszen tisztában voltak annak színleltségével és a leplezett szerződéssel, az mindenben megfelelt az akaratuknak. A szerződés joghatás kiváltására alkalmas volt, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. A leplezett ajándékozási szerződés érvényes volt. A csődbüntettel és a felszámolói magatartással kapcsolatos okfejtést megalapozatlannak minősítette. Az eljárását illetően összeférhetetlenség nem volt. Sem az okiratszerkesztéskor, sem a tanúvallomásában nem hazudott. Tájékoztatta a felperest arról, hogy pénzátadás hiányában tulajdonképpen ajándékozási szerződés jött létre az ingatlanra. Az érvénytelenségi perben az elsőfokú bíróság azt mondta ki, hogy az eladó részéről nem volt tényleges átruházási szándék, és emiatt tette azt a megállapítást, hogy nem állapítható meg a színlelt szerződés által leplezett szerződés. A felperes az ítélet elleni fellebbezést elmulasztotta, ezért emelkedhetett a döntés ilyen tartalommal jogerőre. Tanúkihallgatása során csak a feltett kérdésekre tartozott válaszolni. Ha a felperes megjelenik, és e tárgyban kérdést intéz hozzá, úgy elmondhatta volna: az eladónak volt átruházási szándéka, csak valójában annak jogcíme ajándékozás volt. A felperes a „vagyoncsökkenését” saját magának köszönheti. Ha az adásvételi szerződés egyértelműen fiktív volt - ahogyan azt az e tárgyban meghozott ítélet tartalmazza, - úgy a felperest kár sem érthette. Vitatta a kereset összecszerűségét.

[11] A II. rendű alperes előadta, hogy a perbeli időszakban az I. rendű alperes rendelkezett nála ügyvédi felelősségbiztosítási szerződéssel. Mindazonáltal vele szemben a régi Pp. 123. §-ában írt feltételek

nem teljesülnek. Amennyiben a bíróság az I. rendű alperest marasztalja, az alperesek egymás közötti jogviszonyára tartozik, hogy a biztosítója őt mentesíti-e a felelősségbiztosítási szerződés alapján. Az alperesek között nincs olyan közös jog vagy kötelezettség, ami pertársaságukat megalapozná. A felperes által előterjesztett kárigényt elbírálta, amikor közölte, az ügyvéd tanúvallomás tételével nem okoz kárt, az nem minősül biztosítási eseménynek. Vele szemben a régi Ptk. 559. §-ára a felperes mint nem szerződő fél nem hivatkozhat.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 635.000 forint, a II. rendű alperesnek 250.000 forint perköltséget. Rendelkezése szerint a feljegyzett illetéket az állam viseli.
- [13] Rámutatott, a Járásbíróság 2013. november 12. napján jogerőre emelkedett ítéletével megállapította, hogy a felperes és B.Jné között 1996. július 20. napján létrejött adásvételi szerződés mint színlelt szerződés semmis. Ez a bírósági határozat mindenkire kötelező. A felperes, B.Jné és az I. rendű alperes között az adásvételt tartalmazó okirat elkészítésére, az okirat ellenjegyzésére és a képviselőt ellátására megbízási jogviszony jött létre 1996. július 20-án. A régi Ptk. 474. § (1) és (2) bekezdése szerint a megbízási szerződés alapján a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni, a megbízást a megbízó utasításai szerint és érdekének megfelelően teljesíteni. Az I. rendű alperest terhelő kötelezettségre az ügyvédségről szóló 1983. évi 4. számú törvény erejű rendeletnek az okiratszerkesztés időpontjában hatályos 1. § (1), (3) és (4) bekezdését tekintette irányadónak.
- [14] A szerződésszegésért való felelősségre a régi Ptk. 318. § (1) és 339. § (1) bekezdése az irányadó. Az igény megalapozott érvényesítéséhez a kártérítési felelősség három tényállási eleme (a jogellenes magatartás, a kár bekövetkezése, e kettő közötti okozati összefüggés) együttes fennállása szükséges, ezek bizonyítását írja elő a törvény. Bármely tényállási elem bizonyítatlansága a marasztaló döntés meghozatalának lehetőségét kizárja. A felperesnek kellett bizonyítania, hogy az I. rendű alperes a megbízási szerződésben foglalt megállapodást megszegte, és ezzel okozati összefüggésben keletkezett 20.000.000 forint vagyoni hátrány. Az I. rendű alperes feladata az volt, hogy a rábízott ügyet a legjobb tudása szerint, a jogszabályok megtartásával lássa el. Az adásvételi szerződés 9. pontja értelmében a rábízott ügy a szerződéssel kapcsolatosan a felek nyilatkozata, megállapodása alapján a szerződés megszerkesztése, írásba foglalása, ellenjegyzése és a felek képviselője volt. Az I. rendű alperes az eladó és a vevő közös megbízottjaként utasításainak megfelelően készítette el a szerződést, ekként látta el a képviselőt a tulajdonjog bejegyzésével kapcsolatos közigazgatási eljárásban is. A jogügylet színlelt voltára az I. rendű alperesnek a szerződő felek figyelmét külön nem kellett felhívnia, mivel erről mindkettőjüknek már akkor tudomása volt, amikor a megbízás tartalmát meghatározták. Az a tény, hogy a felperes tulajdonjogát a közhiteles ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, azt bizonyítja, hogy az okirat a készítésének időpontjában alakilag megfelelt az ingatlan adásvételére vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezéseknek.
- [15] Az I. rendű alperes a színlelt szerződés szerkesztésével megsértette a korábban hatályban volt és a jelen jogviszonyban még irányadó 1983. évi 4. törvényerejű rendelet tiltó szabályát, e magatartás értékelése azonban a felek jogviszonyán kívül esik, a fegyelmi felelősség körébe tartozott. Szintén nem releváns az a tény, hogy az I. rendű alperes a Bt. felszámolását végző Kft. megbízott jogi képviselője volt.
- [16] A felperest keresete szerint azáltal érte kár, hogy az adásvételi szerződés tárgyát képező ingatlan tekintetében a tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásból törölték. Ez a Járásbíróság 1.P.20.901/2012/13. számú ítélete alapján történt, mert az eladó és a vevő jognyilatkozata színlelt volt. A színlelt szerződésből eredő jogkövetkezményeket a felperes a szerződést szerkesztő ügyvédre, az I. rendű alperesre nem háríthatja át.
- [17] A felperes állította, hogy az I. rendű alperes 2010. május 11-én, amikor a korábbi ügyben tanúként

hallgatták ki, hamis vallomást tett: a szerződő felek minden, az adásvételi szerződés lényegi kérdésére vonatkozó érdemi jognyilatkozatát megváltoztatta, és jogszabályi és megbízási felhatalmazás nélkül a felek szerződésbe foglalt nyilatkozatának ellenkezőjét állította. Az I. rendű alperes ezzel szemben a személyes meghallgatásakor előadta, hogy a felek szerződéses jognyilatkozatát foglalta okiratba. Állította, hogy tanúvallomása a tényeknek megfelelt. Az első fokú bíróság szerint a felperes hitelt érdemlő módon nem bizonyította, hogy az I. rendű alperes nem a tényeknek megfelelő tanúvallomást tett. A Járásbíróság jogerős ítéletére tekintettel - figyelemmel a régi Pp. 215. §-ára - e perben nem vizsgálható az a felperesi állítás, hogy ő az eladónak a vételárat megfizette-e. A bíróság ezért B.J. közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozatát bizonyítékként nem értékelte. A felperes tehát nem bizonyította, hogy az I. rendű alperes a megbízási szerződést megszegte, és ezen jogellenes magatartásával okozati összefüggésben érte a vagyoni hátrány. Ezen alapult az I. rendű alperessel szembeni kereset elutasítása.

[18] A II. rendű alperessel szemben a felperes a kereseti kérelmét a régi Pp. 123. §-ára és a régi Ptk. 559. § (2) bekezdésére alapította. Az I. és II. rendű alperes között felelősségbiztosítási jogviszony 1995. szeptember 1. napjától folyamatosan fennáll. A felperes bejelentett kártérítési igényét a II. rendű alperes nem tartotta megalapozottnak, azt elutasította. Az elsőfokú bíróság miután az I. rendű alperes kártérítési felelősségét nem állapította meg, a II. rendű alperessel szembeni megállapítási keresetet sem tartotta megalapozottnak, annak törvényben meghatározott feltételei hiányában.

[19] Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett.

[20] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 200.000 forint, a II. rendű alperesnek 100.000 forint fellebbezési eljárási költséget. A feljegyzett fellebbezési eljárási illetékről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

[21] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetést is helytállónak tartotta, az abban foglaltakkal mindenben egyetértett. A fellebbezésre tekintettel rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte. Helyes az a következtetés, hogy a felperes nem bizonyította, miszerint az I. rendű alperes a megbízási szerződést megszegte, és jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperest vagyoni hátrány érte. Nem vitás tény, hogy az I. rendű alperes mint ügyvéd, nem működhetett volna közre annak érdekében, hogy a felperes és B.Jné színlelt szerződést kössenek. Ugyanakkor a szerződés nem az I. rendű alperes közreműködése folytán lett színlelt, hanem a szerződő felek kifejezett akarata irányult színlelt szerződés megkötésére. E magatartás a felperesnek is felróható, és saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat (rég Ptk. 4. § (4) bekezdés). Az I. rendű alperes részéről nem állapítható meg károkozó magatartás azzal együtt sem, hogy az ügyvédi tevékenységre akkor hatályos jogszabályt megszegte, mert ez a magatartása a peres felek jogviszonyán kívül esik. A kár bekövetkezése sem állapítható meg. A Járásbíróság 1.P.20.901/2012/13. számú ítélete jogerőre emelkedése miatt nem vizsgálható, hogy a vételár megfizetése az eladó részére megtörtént-e vagy sem. Nem állapítható meg, hogy a felperest vagyoni hátrány érte volna az I. rendű alperes közreműködéséből eredően.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A felperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének megfelelő döntés hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[23] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe azt a jogi tény, hogy az I. rendű alperes tartós megbízási jogviszony keretében jogi képviselője volt a Kft.-nek, amely kft. folytatta a

Bt. felszámolási eljárását. A felszámoló a bt. vagyonát volt köteles ebben a minőségben számba venni, meghatározni és biztosítani a hitelezői igények kielégítése céljából. Hivatkozott arra, hogy a régi Btk. 290. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjába és (3) bekezdésébe is ütköző csődbüntetésben az I. rendű alperes által tanúsított fedezetelvonó magatartás történt, és ebben nem láttak a bíróságok semmilyen jogellenességet, mint ahogy a többszintű összeférhetetlenségben sem. Az I. rendű alperes kárfelelősségét igazolja a Cstv. 48. § (3) bekezdése, az Ügyvédi tv. 5. § (1) bekezdés *a)*, *b)* pontja, 27. § (1) bekezdés *a)*, *b)* pontja. Az Ügyvédi tv. 126. § (1) bekezdésére alapozva álláspontja szerint irreleváns az Ütvr. 1. § (4) bekezdésére való visszahivatkozás. Emellett megsértett jogszabályként hivatkozott a 8/1999. (III. 22.) MÜK etikai szabályzatnak 3. preambulum pontjára és a 7/1. pontjára. Ez utóbbiakat mint az ügyvédekre kötelezően irányadó, speciális normatívák megsértését kérte figyelembe venni. Hangsúlyozta, az eljáró bíróságok következetesen jogellenes, elfogult álláspontjával a hatályos Ügyvédi tv. és a régi Ptk. nem ért egyet. A bíróságok nem jogosultak olyan „felhatalmazást adni”, hogy az ügyvéd hivatalos eljárása során színlelt, érvénytelen szerződést szerkeszthesse. Kifogásolta azt a megállapítást, hogy a jogügylet színlelt voltára az I. rendű alperesnek a szerződő felek figyelmét nem kellett külön felhívnia, mivel erről mindkettőjüknek tudomása volt, amikor a megbízás tartalmát meghatározták. Kiemelte, egyetlen korábbi perben a szerződés színleltségére bizonyítás nem folyt. Kifogásolta, hogy a felek szerződésének célját az elsőfokú bíróság átminősítette, miszerint az nem ingatlan átruházása volt, hanem fedezetelvonás. A szerződő felek a valóságban sem külön-külön, sem együttesen nem kaptak az I. rendű alperestől semmilyen tájékoztatást, és nem adtak részére célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást. A jogerős ítélet nem a magát jogi szakembernek tartó I. rendű alperesnek róta fel a jogismeret és jogalkalmazás hiányát, hanem a teljesen laikus szerződő feleknek. Az I. rendű alperes a régi Ptk. 476. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségét is elmulasztotta. Amennyiben a szerződő felek bármelyike tájékoztatás ellenére ragaszkodott volna a jogellenes szerződés megkötéséhez, úgy az I. rendű alperesnek a szerződés írásba foglalását, ellenjegyzését, földhivatal előtti felhasználását, tehát a megbízása teljesítését azonnal meg kellett volna tagadnia. Semmiféle bizonyítás nem volt arra, hogy a szerződő feleknek miféle jogi szempontból értékelhető tudomása volt a színlelt szerződésről. A jogellenesség abban is megnyilvánult, hogy az I. rendű alperes a szerződő felektől származó jognyilatkozatokat egyoldalúan, az ügyfelek hozzájárulása nélkül, érdekeik következetes mellőzésével a Városi Bíróság előtt megváltoztatta. A Városi Bíróságot pedig semmiféle jogszabályi előírás vagy jogalkalmazási gyakorlat nem hatalmazta fel arra, hogy a felperes jóhiszeműen, ellenérték fejében szerzett tulajdonjogát jogerős határozattal az ingatlan-nyilvántartásból töröltesse. Az Ügyvédi tv. 37. § *a)* pontja és 10. §-a az ügyvédekre speciális törvényi rendelkezést tartalmaz, és ezek szöges ellentétben állnak a másodfokú bíróság ítéletének indokolásával. Okszerűtlen és érthetetlen, hogy miféle a felek jogviszonyán kívüli eseményről szól az indoklás, amikor egyidejűleg az I. rendű alperes szerződésszegésének tényét elismeri. Tévesnek minősítette azt a megállapítást, miszerint nem következett be kára, hiszen vagyonszőkülésnek minősül, ha a felperesi ingatlanvagyon tizenhét év után törlik az ingatlan-nyilvántartásból. Jogszabálysértőnek minősítette az okozati összefüggés hiányával kapcsolatos okfejtést is.

- [24] A jogerő tényét, amit az eljáró bíróságok hangsúlyoztak, és ami minden bizonyítatlan jogi tény felülír, kétségesnek minősítette. A szabályszerűen szerzett és bejegyzett tulajdonjoga éppen olyan védelmet érdemel, mint a jogerő intézménye. A jogerős ítéleti eljárásban a vételár eredetére sem folyt bizonyítás. Az e tárgyban benyújtott okirati bizonyítékot és a tanúvallomást az elsőfokú bíróság lesöpörte. Olyan bizonyítási indítványt terjesztett elő, ami a Városi Bíróság előtt szóba sem került, tehát nem a védelmezett jogerőt támadta. Nem azt állította, hogy az I. rendű alperes tanúvallomásával okozott kárt neki, hanem azt, hogy az I. rendű alperes össze-vissza nyilatkozott. Vagy a szerződéskötéskor nem volt valós az a jogi tény, amit ő tizennégy évvel korábban teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, vagy a tanúvallomása volt valótlan és ellentétes az ügyfelei érdekével. A fegyelmi eljárás hiánya nem szünteti meg az I. rendű alperes polgári jogi felelősségét.

A tényleges vagyonsökkenés tehát nem az I. rendű alperes tanúvallomásával, hanem a semmis szerződés szerkesztésével következett be, amely semmisség az I. rendű alperes tanúvallomásának megtételéig a felperes előtt ismeretlen volt.

- [25] A II. rendű alperes helytállási kötelezettségével kapcsolatban előadta, hogy az csak abban az esetben következett volna be, ha az I. rendű alperessel szembeni keresetnek a bíróság helyt ad. Ennek folytán az alperesek közötti biztosítási jogviszonyra és biztosítási eseményre tekintettel a II. rendű alperes helytállási kötelezettsége a régi Ptk. 559. § (2) bekezdése alapján beáll. Helyes volt tehát a felperesnek a régi Pp. 123. §-ára történő hivatkozása.
- [26] Az új eljárás keretében további bizonyítás lefolytatása volna szükséges a színleltség körében: a felperes bizonyíthatná, hogy egyedül a kétoldalú ügyletet nem tudja színlelni, továbbá, hogy a felek szerződésének célja adásvétel volt, e cél teljesítése érdekében történt meg részéről a vételár eladó rendelkezésére bocsátása, illetve hogy volt-e (lehetett-e) vagy sem olyan szerződés, amelyet a szerződő felek színleltek.
- [27] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A jogerős ítélet felülvizsgálatára a régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód. A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban határozta meg, hogy az ügyvédi tevékenységre vonatkozó törvény és a régi Ptk-nak a megbízásra vonatkozó előírásaival szemben nem állapította meg az I. rendű alperes kártérítési felelősségét, ezzel összefüggésben a II. rendű alperes helytállási kötelezettségét. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.
- [29] Bár a felperes a felülvizsgálati kérelmében is konzekvensen vitatta, de a régi Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében az 1996. július 20. napján létrejött adásvételi szerződés színleltség miatti semmissége ítélt dolognak minősül. Jelen pernek nem lehetett tárgya semmi olyan bizonyítás, ami a színleltség cáfolatát szolgálta volna. Erre a felperesnek a Járásbíróság 1.P.20.901/2012. számú perében volt, lett volna lehetősége akár rendes, akár rendkívüli perorvoslattal. Ezt a felperes elmulasztotta. Emiatt azt kell a jelen perben kiindulópontnak tekinteni, hogy e szerződés színlelt, nem volt a feleknek - tehát egyik szerződő félnek sem - adásvételi szerződés megkötésére irányuló szándéka, valamint nem történt vételárfizetés.
- [30] A felperes az elsőfokú eljárásban tájékoztatást kapott arról, hogy a kifogásolt ügyvédi tevékenység idején, 1996-ban az 1998. évi XI. törvény (a régi Ügyvédi tv.) még nem volt hatályban, a jogerős ítélet ezért e jogszabályt nem sérthette, mert nem kellett alkalmazni. Az alkalmazandó jogszabály az ügyvédségről szóló 1983. évi 4. törvényerejű rendelet volt. Ennek 1. § (3) bekezdése szerint az ügyvéd köteles az e törvényerejű rendeletben és más jogszabályokban meghatározott jogait és kötelességeit a legjobb tudása szerint érvényesíteni, illetve teljesíteni. Tevékenységében köteles mindenkor az ügyvédi hivatáshoz méltó magatartást tanúsítani. E § (4) bekezdése értelmében az ügyvéd nem működhet közre abban, hogy a jogszabályok rendelkezéseit kijátsszák, vagy a joggal bármely módon visszaéljenek. Tény, hogy az I. rendű alperes ezt az előírást megsértette, amikor színlelt szerződést szerkesztett. Ugyanakkor tény, hogy az irányadó tényállás szerint a szerződő felek szándéka ilyen tartalmú szerződés megkötésére irányult, ezért szerződésszegés nem történt.
- [31] A felperes megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Ptk. 476. §-át is felhívta. Eszerint ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni; ha a megbízó utasításához e figyelmeztetés ellenére is ragaszkodik, az utasításból eredő károk őt terhelik. A színlelt szerződés elkészítésére vonatkozó megbízói utasítás azonban nem sorolható ebben a körbe, nem célszerűtlen vagy szakszerűtlen volt a szerződő felek utasítása, hanem arra irányult, hogy olyan szerződést szerkesszen az I. rendű alperes, amivel az eladó tulajdona kivonható

lesz a felszámolási eljárás alól, és az fedezetelvonásnak sem minősíthető. A jogerős ítélet helytállóan mutatott rá, hogy a szerződés nem az I. rendű alperes közreműködése okán lett színlelt, hanem a szerződő felek, köztük a felperes kifejezett akarata irányult ilyen szerződés megkötésére. Ennek következményét a felperes a régi Ptk. 4. § (4) bekezdésére tekintettel nem háríthatja át az I. rendű alperesre.

- [32] Minden más, a felperes által felhívott jogszabályhely, amelynek sérelmére hivatkozott, a peres felek jogviszonya szempontjából irreleváns (rég. Btk. 290. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontja és (3) bekezdése, Cstv. 48. § (3) bekezdése). A jelen perben eljáró bíróságok nem foglalhattak állást a régi Btk. hatálya alá tartozó bűncselekmény megvalósulásáról, a felszámolót terhelő kötelezettség mikénti teljesítéséről. Az ügyvédek etikai szabályzata pedig nem minősül jogszabálynak, annak esetleges megsértése nem sorolható a felülvizsgálatot megalapozó jogsértések körébe.
- [33] Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria - a régi Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával - a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [34] A felperes a felülvizsgálati eljárásban pervesztes lett, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése, 4/A. §-a alapján tartozik az I. rendű alperes képviselőjével felmerült költség megtérítésére. A II. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban nem nyilatkozott, oldalán képviselővel járó költség keletkezése nem állapítható meg. A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés *c*) pontja, 74. § (3) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a alapján határozott.
- [35] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e*) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2019. január 21.

. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró